

1. Urmăritorul urmărit

Era o seară umedă la Paris. Pe acoperișurile din tablă de pe marile bulevarde și pe mansardele mici din Cartierul Latin, ploaia continua într-un răpăit neîntrerupt. În față la Crillon și la George V, portarii fluierau după taxiuri în întuneric, apoi alergau cu umbrele ca să-i protejeze pe oaspeți îmbrăcați în blănuri în timp ce se urcau. Imensiul spațiu deschis al Pieței Concorde strălucea în nuanțe negre și argintii în ploaia torențială.

La Sarcelles, în periferiile îndepărtate din nordul orașului, Yusuf Hashim se adăpostea sub pasarella de deasupra lui. Nu era arcul grațios de la Pont Neuf, unde îndrăgostitii se cuibăreau unul într-altul ca să nu se ude, ci o bucătă lungă de beton în consolă din care se deshidea uși ieftine, cu multe lacăte, înspre apartamente murdare cu trei camere. Dădea spre o porțiune aglomerată din zgomotoasa N1 și era lipită de un bloc-turn cu opt prezece etaje. Botezat *L'Arc en Ciel*, Curcubeul, de către arhitectul său, blocul era privit cu teamă, chiar și în acest cartier rău-famat.

După șase ani de lupte cu francezii în Algeria, Yusuf Hashim izbutise să scape. Fugise la Paris și își găsise un loc în *Arc en Ciel*, unde i se alăturaseră, în scurt timp, cei trei frați. Oamenii spuneau că doar cei născuți în turnul acela cumplit puteau să meargă pe străzile lui suspendate fără să se uite în jur, dar Hashim nu se temea de nimeni. Avea cincisprezece

ani când, în timp ce lucra pentru mișcarea naționalistă algeriană FLN, luase pentru prima dată viața cuiva, într-un atac cu bombă asupra unui oficiu poștal. Nimeni din cei pe care îi cunoștea, din Africa de Nord sau din Paris, nu punea mare preț pe o singură victimă. Viața era pentru cei puternici, iar timpul demonstrase că Hashim era la fel de puternic ca oricine altcineva.

Păși în ploaie, uitându-se rapid înainte și înapoi sub lampa cu sodiu. Fața lui era maro-cenușie, cu urme de vârsat și atență, cu un nas mare și curbat care ieșea în evidență dintre sprâncenele negre. Își atinse buzunarul de la spatele pantalonilor albaștri de *ouvrier*, unde, înveliți într-o pungă din plastic, avea douăzeci și cinci de mii de franci noi. Era cea mai mare sumă cu care avusese de-a face vreodată și chiar și un om cu experiență ca el era îndreptățit să se teamă.

Ascuns în umbră, se uită la ceas pentru a cincea sau a șasea oară. Nu știa niciodată pe cine căuta, pentru că nu era niciodată același om. Asta făcea parte din excelența schemei: siguranța la fiecare capăt, înnoirea permanentă a curierilor. Hashim încerca să păstreze situația la fel de sigură atunci când transporta marfa. Insista să schimbe locurile și cerea contacte noi, dar nu era întotdeauna posibil. Precauțiile costau bani și, deși cumpărătorii lui Hashim erau disperați, știau valoarea de stradă a mărfuii. Nimeni din lanț nu făcea suficienți bani încât să poată acționa în siguranță; nimeni, cu excepția unui controlor absolut, atotputernic, care se afla la mii de kilometri depărtare de duhoarea din casa scării în care stătea acum Hashim.

Lipindu-și de gură un pachet bleu de Gauloises, își înfășură buzele în jurul unei singure țigări și o trase afară. Când își aprinse bricheta ieftină, de unică folosință, o voce se auzi din întuneric. Hashim sări înapoi în umbră, supărat pe sine că permisese cuiva să-l observe. Mâna i se îndreptă spre buzunarul lateral al pantalonilor unde simți conturul cuțitului care-i

fusese tovarăș permanent încă din copilăria pe care o petrecuse în mahalalele din Alger.

O persoană scundă, cu o haină militară, apără în lumina gălbuiu. Cascheta pe care o purta arăta ca un chipiu vechi al Legiunii Străine, iar apa se scurgea de pe vârful ei. Hashim nu putu să-i vadă fața. Bărbatul vorbi în engleză, încet, cu o voce aspră.

– În câmpiiile Flandrei, spuse, macii unduiesc.

Hashim repetă silabele pe care le învățase doar după ureche, fără să aibă vreo idee ce însemnau:

– Printre cruci, rând cu rând.

– *Combien*¹?

Până și acel singur cuvânt arăta că dealerul nu era francez.

– *Vingt-cinq mille*².

Curierul puse o geantă din pânză maro pe treapta de jos a scărilor și se retrase. Își ținea ambele mâini în buzunarele hainei, iar Hashim nu avea nici o îndoială că una din ele strângea o armă. Din buzunarul de la spate al pantalonilor săi albaștri, Hashim scoase banii înveliți în folie de plastic, după care păși înapoi. Așa se făcea întotdeauna: fără atingeri și cu menținerea unei distanțe sigure. Bărbatul se aplecă și luă banii. Nu se opri să-i numere, își înclină doar capul în timp ce ascunse banii în interiorul hainei. Apoi fu rândul lui să se retragă și așteptă ca Hashim să facă o mișcare.

Hashim se aplecă spre scară și ridică geanta. Greutatea păru potrivită, mai mare decât simțise el înainte, dar nu atât de mare încât să-i dea de bănuit că ar fi fost umplută cu nisip. O scutură în sus și în jos și simți conținutul mișcându-se fără zgromot, cu inertia satisfăcătoare a pulberii uscate împachetate. Afacerea era încheiată, astfel că așteptă ca bărbatul celălalt să plece. Așa era obiceiul: era mai sigur dacă furnizorul nu

¹ Cât (în lb. franceză, în orig.)

² Douăzeci și cinci de mii (în lb. franceză, în orig.)

vedea nici măcar din ce parte apăruse clientul, pentru că neștiința este mama siguranței.

Ezitând să se miște primul, Hashim se uită la celălalt bărbat. Deveni brusc conștient de zgomotul din jurul lor – vâjâitul traficului, sunetul ploii care se scurgea de pe pasarelă pe sol.

Ceva nu era în regulă. Hashim începu să se miște de-a lungul peretelui, pe furiș, ca o șopârlă, strecurându-se înspre libertatea noptii. Din doi pași, omul fu pe el, sugrumatndu-l cu brațul. Instantaneu, peretele nevopsit îi zdrobi fața, aplativându-i nasul curbat într-o masă disformă. Hashim se trezi aruncat cu fruntea în jos pe pavajul din beton și auzi de clicul unei siguranțe trase, în timp ce o țeavă de pistol îl apăsa în spatele urechii. Cu mâna liberă și cu o dexteritate exersată, bărbatul îi trase lui Hashim brațele la spate și le încătușă împreună. „Poliția, gândi Hashim. Dar cum au putut să...“

În clipa următoare, se trezi pe spate, iar bărbatul îl târî la baza scărilor, unde îl rezemă. Din buzunarul hainei scoase o bucată de lemn, lungă de aproximativ zece centimetri. O îndesă în gura lui Hashim cu podul mânii, apoi o lovi cu patul armei, până când se auzi sunetul dinților spartă. Din buzunar mai scoase un clește mare.

Se aplecă peste Hashim, iar fața lui gălbuiie devine vizibilă pentru o clipă.

– Asta, spuse el, în franceza lui proastă, este ceea ce le facem noi oamenilor care vorbesc.

Împinse cleștele în gura lui Hashim și-i prinse limba.

René Mathis lua cina cu amanta sa într-un mic restaurant în apropiere de Place des Vosges. Perdelele de pe șina din alamă ascundea jumătatea inferioară a priveliștii de la fereastră, dar prin partea de sus Mathis putea vedea un colț din piață, cu fațadele de cărămidă roșie de deasupra colonadelor, și ploaia care încă se scurgea de pe stresini.

Era vineri, iar el își urma programul favorit. După ce plecă de la serviciu de la *Deuxième*, luă metroul înspre St. Paul și se îndreptă către micul apartament al amantei lui din Marais. Trecu de măcelarii cușer și de librăriile cu scripturile și sfeșnicele cu șapte brațe, până când ajunse la o *porte cochère*¹ dărăpanată, albastră, unde, după ce verifică instincтив că nu fusese urmărit, trase de mânerul clopoțelului.

„Cât de ușor e pentru un agent secret să fie un adulterin de succes“, reflectă el fericit, în timp ce se uita în sus și în jos pe stradă. Auzi pași de cealaltă parte a ușii. Madame Bouin, portăreasă scundă și grasă, îi deschise și-l lăsă să intre. În spatele ochelarilor groși, privirea ei dădu obișnuitul semnal combinat de conspirație și antipatie. „Era momentul să-i dau o altă cutie cu acele bomboane de ciocolată cu parfum de violă“, gândi Mathis, în timp ce traversa curtea și urca spre ușa lui Sylvie.

Sylvie îi luă haina udă și o scutură. Pregătise, ca de obicei, o sticlă de Ricard, două pahare, o carafă cu apă și o farfurie de *toass* mici dintr-un pachet, unse cu *foie gras* din conservă. Mai întâi, făcând dragoste în dormitorul ei, un alcov fierbinte cu perdele cu flori, fețe de pernă înflorate și imprimeuri florale pe pereți. La cei patruzeci de ani ai ei, Sylvie era o vaduva frumoasă cu părul vopsit blond, care își menținuse bine silueta. În dormitor era pricepută și atentă, o adevarată *poule de luxe*², aşa cum o numea uneori Mathis cu afecțiune. Apoi – după baie, schimbătul vestimentației pentru ea și un aperitiv pentru el – ieșirea în oraș la cină.

Pe Mathis îl amuză mereu faptul că, la scurt timp după ce părăsea dormitorul, lui Sylvie îi plăcea să poarte o conversație decentă despre familia ei din Clermont-Ferrand, despre fiili și fiica ei sau despre președintele de Gaulle, pe care-l idolatriza. Cina era aproape încheiată, iar Sylvie tocmai termina

¹ Poartă mare (în lb. franceză, în orig.)

² Curtezană de lux (n.tr.)

o prăjitură cu fructe, când Pierre, zveltul ospătar-șef, veni plin de regret la masă.

– Monsieur, îmi pare rău că vă deranjez. Telefonul.

Mathis lăsa întotdeauna numere de telefon la birou, dar oamenii știau că noptile de vineri erau, dacă se putea, sfinte. Se șterse la gură și-și ceru scuze de la Sylvie, apoi traversă restaurantul aglomerat înspre barul din lemn și corridorul mic de dincolo de el, lângă ușa pe care scria WC. Telefonul era ridicat din furcă.

– Da. Ochii lui parcurseră anunțul printat despre băutul în public. *Répression de l'Ivresse Publique. Protection des Mineurs.*¹

Nici un nume nu fu schimbat în cursul conversației, dar Mathis recunoscu vocea ca fiind cea a adjunctului șef de direcție.

– Un asasinat în *banlieue*², spuse acesta.

– Nu de asta avem poliție? comentă Mathis.

– Știu. Dar există niște... aspecte îngrijorătoare.

– Poliția este acolo?

– Da. Sunt îngrijorați. Au existat o serie de astfel de asasinate.

– Știu.

– Va trebui să arunci o privire.

– Acum?

– Da. Trimit o mașină.

– Spune-i șoferului să vină la intrarea la metrou St. Paul.

„Ei bine, se gândi Mathis, în timp ce își luă trenciul umed și pălăria din cuier, ar fi putut fi mai rău. Telefonul ar fi putut veni cu două ore mai devreme.“

*

¹ Combaterea excesului de alcool în spațiul public. Protecția minorilor. (în lb. franceză, în orig.)

² Suburbie (n.tr.)

Un Citroën DS21 negru aștepta pe rue de Rivoli, lângă intrarea la metrou, cu motorul pornit. Șoferii nu opreau motorul niciodată pentru că nu voiau să aștepte până când suspensia hidropneumatică repornea de la rece. Mathis se afundă în bancheta foarte confortabilă din spate, în timp ce șoferul manevră schimbătorul de viteze și demară cu un scârțâit nemilos de cauciucuri.

Mathis își aprinse o țigară americană și privi cum defilau vitrinele magazinelor de pe marile bulevarde, Galeriele Lafayette, Monoprix și ceilalți giganți fără personalitate care ocupau insipidele artere haussmanniene. După Gara de Nord, șoferul schimbă direcția pe străzi mai mici, pe măsură ce înaintau prin Pigalle. Aici se vedea storurile galbene și stațiojii ale restaurantelor indo-chinezesti, luminile ocazionale ale magazinelor de mobilier la mâna a doua sau, din când în când, becul roșu al unui *hôtel de passe*¹, cu o poule grăsuță, cu picioarele despriute, sub o umbrelă la colțul clădirii.

După canalele și sistemele de trafic complicate de la marginea orașului vechi, trecuă mai departe prin Porte de Clignancourt și St. Denis înspre o porțiune de drum suspendată, care se ițea printre etajele superioare ale blocuri-lor-turn. Aici îi adăpostea Parisul pe cei pentru care nu exista o casă în Orașul Luminii, ci doar o cameră fără aer în orașele amenințătoare ale întunericului.

Șoferul viră de pe N1 pe o stradă mai mică și, după două sau trei minute de manevre complicate, trase lângă *Arc en Ciel*.

– Oprește, spuse Mathis. Uită-te acolo.

Farurile mobile ale Citroënilui, comandate de pe volan, se oprișă la baza scărilor, unde stătea de pază un singur polițist îmbrăcat în uniformă.

Mathis privi cvartalul pustiu. Pe ziduri, la intervale ce păreau aleatorii, erau lipite forme „artistice“ din lemn ieșite parcă dintr-o pictură cubistă. Fuseseră menite, probabil, să le

¹ Bordel (în lb. franceză, în orig.)

dea clădirilor culoare și personalitate, la fel ca și curcubeul după care fuseseră numite. Aproape toate erau acum degrădate sau distruse, iar cele rămase făceau fațadele să arate grotesc, ca o femeie bătrână cu buzele rujate pe de lătuși.

Mathis traversă și-i arăta polițistului o legitimație.

- Unde e cadavrul?
- La morgă, monsieur.
- Știm cine e?

Polițistul își scoase agenda.

– Yusuf Hashim. Treizeci șișapte de ani. *Métis, pied-noir*¹ – nu știu.

- Cazier?
- Nu, monsieur. Dar asta nu înseamnă nimic. Nu mulți dintre oamenii de aici au caziere – chiar dacă majoritatea sunt infractori. Rareori venim în aceste locuri.

- Vrei să spui că-și mențin ordinea de unii singuri.
- Este un ghetou.
- Cum a murit?
- A fost împușcat de aproape.
- Merg să arunc o privire acolo.
- Foarte bine, monsieur. Polițistul ridică frânghia utilizată pentru a închide casa scării.

Mathis trebuia să-și țină respirația în timp ce urca treptele cu miros înțepător. Merse de-a lungul corridorului, observând lanțurile și lacătele cu care locuitorii încercaseră să-și consolideze ușile subțiri de la intrare. Din spatele uneia sau a două dintre ele se auzeau sunete de radio și televizor sau de voci ridicate. Pe lângă miroslul îmbăcsit de pe scări, din când în când se mai simțea și izul de cușcuș sau de cărneați merguez.

„Ce infern a fost, se gândi Mathis, viața *métis*-ului, a corușitii sau a *pied-noir*-ului, francez de origine algeriană.“ Erau ca niște animale, îngrădite nu înăuntru, ci în afara

¹ *Pied-noir* este un termen care desemnează fosta populație de origine europeană din Africa de Nord și, în mod special, din Algeria franceză. (n.tr.)

omului. Nu era treaba lui să îndrepte neajunsurile din lume. Treaba lui era să vadă dacă acest Hashim însemna ceva mai mult decât un asasinat ieftin cu un singur glonț și, dacă da, ce legătură putea avea asta cu *le Deuxième*.

Directorul avea să ceară un raport scris, aşa că era indicat să-și facă o impresie despre *Arc en Ciel* și despre ce se întâmpline acolo. Când se întorcea la birou, avea să caute dosarele privind crimele similare, să verifice la Imigrări și să vadă dacă existau un tipar sau un motiv de neliniște. O întreagă direcție din *Deuxième* era dedicată efectelor negative ale războaielor coloniale franceze. Lupta de opt ani pentru independența Algeriei divizase cu brutalitate nu numai Algeria, ci și Franța în sine, și provocase o revoltă politică după alta, gândindu-și o rezolvare doar prin uimitoarea revenire la putere a liderului din timpul războiului, generalul de Gaulle. Mathis zâmbi pentru un moment, gândindu-se la atitudinea plină de respect pe care o avea Sylvie atunci când menționa numele marelui om. În aceeași perioadă se produsese, de o manieră chiar mai rușinoasă într-un sens internațional, înfrângerea armatei franceze în Indochina – sau ceea ce se autoîntitula acum Vietnam. Umilișa din bătălia de la Dien Bien Phu mistuise sufletul Franței, lăsând o cicatrice care fusese acoperită în grabă.

„Singura consolare, se gândi Mathis, e că americanii par acum hotărâți să ajungă la aceeași catastrofă.“ Cu toate acestea, pentru el și colegii săi, Algeria și Indochina însemnaseră nenumărate mii de imigranți supărați, violenți și excluși, mulți dintre ei criminali și unii dintre ei dușmani încrâncenați ai Republiei.

Mathis remarcă metodic configurația blocului și unghiul din care criminalul s-ar fi putut apropia de casa scăriilor. Făcu și alte observații rudimentare, mai potrivite, în mintea lui, pentru procedura unui jandarm local.